

Davos²⁰¹⁸ Declaration

Conference of Ministers of Culture
20 – 22 January 2018, Davos Switzerland

Naar een kwaliteitsvolle *Baukultur* voor Europa

Wij, ministers van Cultuur en hoofden van de delegaties van de ondertekenaars van het Europees Cultureel Verdrag en van de waarnemende staten van de Raad van Europa, en vertegenwoordigers van UNESCO, ICCROM, de Raad van Europa en de Europese Commissie en van de Europese raad van architecten, de Europese raad van planologen, ICOMOS International en Europa Nostra, die bijeenkwamen van 20 tot 22 januari 2018 in Davos, Zwitserland op uitnodiging van m. Alain Berset, president van de Zwitserse Confederatie, hoofd van het federaal departement Binnenlandse Zaken, in het Europees jaar voor het cultureel erfgoed in 2018, aan de vooravond van de jaarlijkse bijeenkomst van het Wereld Economisch Forum,

tegen de achtergrond van de huidige uitdagingen, waaronder de langdurige gevolgen van de economische en financiële crisis, de vierde industriële revolutie, de versnelde verstedelijking, het krimpen van perifere regio's, migratie en sociale verandering, de toenemende ongelijkheid, de klimaatverandering en schade aan het milieu, en de grote impact die deze factoren hebben op onze leefomgeving;

zich bewust van de aanzienlijke stappen die de internationale gemeenschap heeft genomen naar een meer inclusieve en duurzame wereld, maar evenzeer van de dringende noodzaak om deze inspanningen te versterken en nieuwe benaderingen te ontwikkelen om de culturele waarden van de Europese gebouwde omgeving te beschermen en bevorderen;

met erkenning voor de cruciale bijdrage die een kwaliteitsvolle gebouwde omgeving levert tot het bereiken van een duurzame samenleving, gekenmerkt door een hoge levenskwaliteit, culturele diversiteit, individueel en collectief welzijn, sociale rechtvaardigheid en samenhang, en economische efficiëntie;

zich bewust van een tendens naar een verlies van kwaliteit zowel in de gebouwde omgeving als in de open landschappen over heel Europa, te zien in de banalisering van constructie, het gebrek aan ontwerpwaarden, waaronder een gebrek aan respect voor duurzaamheid, de toename van gezichtsloze stedelijke wildgroei en onverantwoord grondgebruik, de vervaging van historisch weefsel en het verlies van regionale tradities en identiteiten;

zich bewust van het feit dat het hoog tijd is om maatregelen te treffen die zullen verzekeren dat huidige en toekomstige sociale, economische, ecologische en klimatologische ontwikkelingen en tendensen de kwaliteit van de gebouwde omgeving niet verder doen afnemen, maar in plaats daarvan

worden gebruikt als kansen voor verbetering, en dat het Europees jaar voor het cultureel erfgoed in 2018, met als doelstelling de erkenning van de waarde van de historische dimensie van de gebouwde omgeving, het juiste moment is om dit te doen;

benadrukkend dat iedereen, ongeacht hun achtergrond, het recht heeft op het beleven, delen en deel uitmaken van de culturele omgeving, dat de manieren waarop we samenleven en evolueren als gemeenschappen fundamenteel cultureel zijn, en dat het vormgeven van onze leefomgeving daarom bovenal een culturele handeling is,

verklaren:

De centrale rol van cultuur in de gebouwde omgeving

1. Cultuur maakt economische, sociale en ecologische duurzaamheid mogelijk en stimuleert dit. Ze vormt onze identiteiten en bepaalt ons erfgoed. Daarom dient cultuur in het middelpunt van ontwikkelingsbeleid te worden geplaatst en moet de bijdrage ervan tot het streven naar het algemeen belang benadrukt worden. Er is geen democratische, vreedzame en duurzame ontwikkeling mogelijk als cultuur niet in het middelpunt ervan staat.
2. Beleidslijnen moeten de behoefte aan cultuurgerichte, duurzame benaderingen voor ontwikkeling overal en op elke schaal beklemtonen. De waarde en onvervangbaarheid van de landschappen en het cultureel erfgoed van Europa moeten onderstreept worden, met de nadruk niet alleen op steden en stedelijke gebieden, maar ook op perifere en landelijke gebieden en hun interconnectiviteit.
3. Er is een dringende behoefte aan een holistische, cultuurgerichte benadering voor de gebouwde omgeving en aan een humanistische visie van de manier waarop we gezamenlijk de plaatsen waar we leven en de erfenis die we achterlaten, vormgeven.

Het concept van *Baukultur*

4. *Baukultur* omvat elke menselijke activiteit die de gebouwde omgeving verandert. De gehele gebouwde omgeving, waaronder elk ontworpen en gebouwd vastgoed dat is verankerd in en betrekking heeft op de natuurlijke omgeving, dient te worden begrepen als één enkele entiteit. *Baukultur* omvat bestaande gebouwen, inclusief monumenten en andere elementen van het cultureel erfgoed, en het ontwerp en de constructie van hedendaagse gebouwen, infrastructuur, openbare ruimten en landschappen.
5. Bovenop het architecturale, structurele en ruimtelijke ontwerp en de materiële verwezenlijking daarvan wordt *Baukultur* ook uitgedrukt in de planningsprocessen voor bouwprojecten, infrastructuren, steden, dorpen en open landschappen.
6. *Baukultur* verwijst naar gedetailleerde constructiemethoden en naar grootschalige transformaties en ontwikkelingen en omarmt zowel traditionele en plaatselijke bouwtechnieken als innovatieve technieken.

Onze visie voor een kwaliteitsvolle *Baukultur*

7. Er is dringend behoefte aan een nieuwe, adaptieve benadering om onze gebouwde omgeving vorm te geven; een benadering die verankerd is in cultuur, op een actieve manier sociale samenhang opbouwt, ecologische duurzaamheid verzekert en bijdraagt tot de gezondheid en het welzijn van iedereen. Dat is kwaliteitsvolle *Baukultur*.
8. Het ontwerp van de gebouwde omgeving, de verhoudingen tussen objecten en hun gebouwde en natuurlijke omgevingen, ruimtelijke samenhang, schaal, materialiteit: dit zijn allemaal factoren die een directe impact hebben op onze levenskwaliteit. Een kwaliteitsvolle *Baukultur* wordt daarom uitgedrukt in de toepassing van bewuste, weloverwogen ontwerpen op elk gebouw en elke landschapsbewerking, waarbij culturele waarden voorrang hebben op economisch voordeel op korte termijn. Kwaliteitsvolle *Baukultur* vervult dus niet alleen functionele, technische en economische vereisten, maar voorziet ook in de sociale en psychologische behoeften van mensen.
9. Cultureel erfgoed is een cruciaal onderdeel van kwaliteitsvolle *Baukultur*. De manier waarop we ons cultureel erfgoed vandaag gebruiken, onderhouden en beschermen zal van cruciaal belang zijn voor de toekomstige ontwikkeling van een kwaliteitsvolle gebouwde omgeving.

De voordelen van een kwaliteitsvolle *Baukultur* voor de samenleving

10. Kwaliteitsvolle *Baukultur* verbetert onze verbondenheid met onze omgeving. Door het mogelijk te maken dat mensen zich identificeren met hun leefruimten, wordt een inclusieve en samenhangende samenleving bevorderd, worden discriminatie en radicalisering tegengewerkt en worden integratie en maatschappelijk besef bevorderd. Dit is niet alleen relevant voor stadscentra en historische sites, maar voor elk aspect van de leefomgeving van Europa; voorstedelijke en landelijke gebieden, dorpen, industriezones en infrastructuur.
11. Kwaliteitsvolle *Baukultur* bevordert bruisende en gemengde buurten. Ze creëert gebouwde omgevingen die hedendaagse cultuuruitingen omarmen en tegelijk cultureel erfgoed respecteren. Ze biedt duurzame levensomstandigheden en versterkt sociale veerkracht door degelijke, betaalbare en toegankelijke huisvesting te produceren.
12. Kwaliteitsvolle *Baukultur* beschermt het milieu. Ze ondersteunt duurzaam transport en verantwoordelijk grondgebruik, vergroot stedelijke groene ruimtes en bevordert gezondheid en biodiversiteit.
13. Kwaliteitsvolle *Baukultur* voegt economische waarde toe door vastgoed te creëren dat een hogere kwaliteit heeft en duurzamer is en door gunstige omstandigheden te scheppen voor economische welvaart binnen de samenleving. Ze gebruikt middelen op een duurzame manier en verzekert zo dat de komende generaties ook voordeel kunnen halen uit positieve sociale en economische ontwikkelingen.

Naar een kwaliteitsvolle *Baukultur*

14. Kwaliteitsvolle *Baukultur* vereist een juist evenwicht tussen de culturele, sociale, economische, ecologische en technische aspecten van planning, ontwerp, bouwen en adaptief hergebruik, in het algemeen belang en voor het gemeenschappelijk belang.
15. Kwaliteitsvolle *Baukultur* moet deel uitmaken van de relevante rechtsinstrumenten. De centrale doelstelling van hoge kwaliteit voor de hele gebouwde omgeving, waaronder cultureel erfgoed, moet verplicht worden gemaakt in alle activiteiten die een ruimtelijke impact hebben. De vereiste voor hoge kwaliteit moet op hetzelfde niveau worden gesteld als economische of technische belangen. Geldende standaarden en normen dienen ook compatibel te zijn met de doelstelling voor hoge kwaliteit.
16. Kwaliteitsvolle *Baukultur* kan slechts ontstaan in de context van interdisciplinaire dialoog en door middel van meerlagige en sectoroverschrijdende samenwerking tussen beleidsmakers, bevoegde instanties en vakspecialisten. Aangezien ze creatieve, functionele en sociale aspecten behelst, dienen alle relevante disciplines en beroepsbeoefenaars op gelijke voet deel te nemen. Een uitstekend voorbeeld van een instrument om hoge kwaliteit te bevorderen is het houden van disciplineoverschrijdende en veelbesproken ontwerpwedstrijden. Om succesvol te zijn, vereist kwaliteitsvolle *Baukultur* ook de deelname van het maatschappelijk middenveld en een geïnformeerd en gesensibiliseerd publiek.
17. Kwaliteitsvolle *Baukultur* vergt inspanningen op het gebied van educatie en bewustmaking om betere oordelen met betrekking tot *Baukultur* mogelijk te maken. Alle betrokkenen, zowel de publieke als de private sector, dragen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van onze gebouwde omgeving, die als erfgoed zal worden doorgegeven aan komende generaties.

*Wij benadrukken dat *Baukultur*, als gemeenschappelijk goed, de gedeelde verantwoordelijkheid is van overheden, organisaties en de private sector, en dat er een dringende noodzaak is om te wijzen op de culturele, sociale, economische, ecologische en technische belangen die op het spel staan, en*

leggen ons erop toe om:

18. de ideeën en principes van kwaliteitsvolle *Baukultur* te integreren en te promoten bij alle belanghebbenden, waaronder andere leden van overheden en de bevolking, met name jonge mensen, en de gunstige invloed ervan op de samenleving op elke relevante en gepaste wijze te benadrukken;
19. betere beleidslijnen te implementeren die het cultuurgerichte concept van *Baukultur* omarmen, en de visie van een kwaliteitsvolle *Baukultur* te integreren als kerndoelstelling van het beleid;

20. verdere acties en maatregelen die bijdragen tot het stimuleren en implementeren van de visie van een kwaliteitsvolle *Baukultur* te ondersteunen;
21. alle relevante belanghebbenden, zowel publiek als privaat, aan te sporen om de positieve impact van een kwaliteitsvolle *Baukultur* op het gemeenschappelijk belang in te zien en hun verantwoordelijkheid om bij te dragen tot de implementering ervan, voornamelijk wat betreft aan *Baukultur* gerelateerde investeringen, te erkennen;
22. andere regio's in de wereld aan te moedigen om de waarde van een kwaliteitsvolle *Baukultur* te erkennen en zich aan te sluiten bij het proces;
23. nogmaals samen te komen binnen niet meer dan 10 jaar om de geboekte vooruitgang bij de verwezenlijking van een kwaliteitsvolle *Baukultur* voor Europa te evalueren en te bespreken.

Davos (Zwitserland), 22 januari 2018.